

Petra Lázničková

Milovat je umění

Petra Lázničková
Milovat je umění

Eroika

Petra Lázničková

Milovat je umění

Eroika

© Petra Lázničková, 2008
Cover photo © Aleš Ostrý, 2008
© Eroika, 2008

ISBN 978-80-86337-83-8

Věnuji svému muži Lubošovi.

„Mami, ahoj!“ Naposledy zvedám pohled k oknu ve třetím patře a mávám ženě, která se z něho vyklání.

„Ahoj, babi,“ nezůstává pozadu má dcera Klárka.

Vedle matčina obličej se objeví ruka a odpovídá nám.

„A jedte opatrně!“ zavolá ještě.

Kývám hlavou a otáčím se na manžela, jenž usazuje syna do autosedačky. „Tohle říká pokaždé. Jako bychom bez toho nedojeli.“

Štěpán pokrčí rameny a lehce se usměje: „Vždyť víš, že naše máma je to samé. Prostě si myslí, že když ti to připomene, dáš si větší pozor.“

„Simonko?“ zaslechnu za sebou nesmělé zavolání.

Obrátím se a spatřím ženu, která se zastavila u domovních dveří.

„Jé, dobrý den, paní Ptáčková,“ snažím se naladit co nejlíbeznější úsměv, abych zastřela pravé pocity, které ve mně setkání vyvolalo. Mám před sebou tu nejzvědavější ženu, o které vím, jenže ji znám od dětství a slušnost mi velí neod-
být ji.

„Tak jsi to přece jen ty,“ říká spokojeně. „Nebyla jsem si jistá tebou ani Klárkou. Ta zase vyrostla!“ Krátce pohlédne do auta, kam se dcera bezprostředně předtím usadila.

Podle toho, jak jí má dcera zabručí na pozdrav, pochopím, že i ona ví, s kým má tu čest. Její protažený obličej paní Ptáčková ze svého postavení našťestí nemůže spatřit. Možná ale přesto vytuší její rozpoložení, neboť svá slova směřuje na mě.

„Brzy už budete muset odhánět nápadníky. Viděla jsem ji, když tu byla o vánočních prázdninách, a říkala jsem tvé matce, jak je ti hrozně podobná. Celá ty, když ti bylo patnáct! Máš z ní radost, vid’?“

„Ano, to mám,“ usměji se zdvořile a doufám, že si paní Ptáčková nevšimla grimasy, kterou na ni Klárka vyslala přes okénko.

Asi ne, protože v té chvíli už vysílala šarmantní úsměv na druhou stranu vozu. „Zato s panem manželem se setkávám poprvé.“

Zní mi to jako výtka, a jak znám paní Ptáčkovou, nejspíše to tak skutečně bylo míněno. Rychle napravuji svůj přehmat proti etiketě: „Tohle je Štěpán. Štěpáne, to je paní Ptáčková, maminka sousedka.“

Muž obejde zavazadlový prostor mazdy a stiskne podanou ruku.

„Zoubek,“ doplní mou informaci a mile se na ženu usměje.

„Jsem ráda, že vás konečně poznávám,“ vydechne a celá se rozzáří. „Viděla jsem vás zatím jenom na svatebních fotkách, ale ve skutečnosti jste mi ještě sympatičtější. Jak je to vlastně dlouho od vaší svatby? Dva roky?“ Pravou rukou stále tiskne Štěpánovu dlaň.

„Dva to budou až v létě,“ upřesňuji a v duchu lituji Štěpána, jenž rozpačitě přešlápne, když žena položí na jeho dlaň i druhou ruku, čímž ji uvězní ve své moci.

„Jsme s vaší tchyní dlouholeté přítelkyně a Simonku znám ještě jako takhle malého špunta,“ roztáhne dlaň asi metr nad zemí. „Milada si vás nemůže vynachválit. Mluví o vás jenom v superlativech.“

„To jsem rád,“ poznamená Štěpán.

Vidím, jak si oddechne, když paní Ptáčková konečně omilostňuje jeho dlaň, a napadne mne, že jeho věta mohla mít dvojí smysl.

„Vybrala sis skutečně moc dobře, Simonko,“ poklepe mne žena po ruce. „A je vidět, že ti manželství svědčí, moc ti to dneska sluší. To otálení s další svatbou se ti opravdu vyplatilo. A kdepak máte toho nejmenšího?“ zajímá se, ale zároveň se už hrne k pravým zadním dveřím našeho vozu.

Zvláštní paní, která k němu přistupuje s roztodivnými gri-

masami v obličejí, Matěje zjevně zaujala. Vycení své malinkaté zoubky, pokrčí nosík a směje se na ni.

„Ten je ale roztomilý,“ rozplývá se paní a hladí chlapce po hlavičce. „Kolik že mu je?“

„Bylo mu čtrnáct měsíců,“ informuji ji a nervózně pohlédnu na Štěpána. Už bych se nejraději s paní Ptáčkovou rozloučila.

Manžel na mě povzbudivě mrkne a vyše mi neslyšný vzkaz: „Klídek, nekouše,“ odezírám mu ze rtů.

Paní Ptáčková nás při té němohře málem nachytá, když nečekaně zvedne hlavu ke Štěpánovi. „Celý tatínek,“ mrkne na něho.

Pohlédnu na svého muže. Poznámka paní Ptáčkové se ho nijak nedotkla, už si zvykl. Matčina přítelkyně netuší, jak hluboce se mylí. Je sice s poněkud nestandardním uspořádáním mé rodiny seznámena dosti podrobně, jednu důležitou skutečnost před ní má matka ale přece jen utajila. Pokud by se Matěj opravdu tolik podobal svému biologickému otci, vypadal by docela jinak než Štěpán. Naštěstí zdědil podobu spíše po mně. Až na ty oči.

Manžel ví, že žena mu svými slovy chtěla polichotit. Uculuje se a tváří se velice hrdě, přesně tak, jak by se v té chvíli zřejmě tvářil každý opravdový otec. Tím ostatně Matějovi je, ačkoliv ho sám zplodit nemohl. Snad nikdy nezapomenu na výraz dojetí, vděku a pýchy, který se mu objevil v obličejí, když mu v porodnici poprvé vložili dítě do náruče. Cítla jsem obrovské zadostiučinění, když jsem se mu tím mohla odvděčit za to, že v době, kdy mi bylo nejhůř, zazvonil u dveří mého bytu a postavil mě na nohy. Nebýt jeho, možná by se byl chlapec ani ve zdraví nenarodil.

Paní Ptáčková se nemůže Matěje nabažít. Pohazuje před ním hlavou, lechtá ho na ručičkách a nožičkách a klučina se až zalyká smíchy. Protože je obrácená zády do vozovky, mám strach, aby ji nesrazilo projíždějící auto, rozhodnu se jejich setkání ukončit.

„Paní Ptáčková, my už budeme muset jet,“ oznámím jí.

„Musíme ještě zavézt Klárku domů a Matěje dávám brzy spát...“

„Samozřejmě,“ přikyvuje. „Už vás nebudu zdržovat.“

Odstupuje od červené karosérie našeho Mazlíka a s lítostí sleduje, jak zavírám dveře a usedám na své sedadlo.

„Promiň, ale musela jsem se s ní zastavit,“ omlouvám se mu, když vyjíždíme z řady zaparkovaných vozidel. „Jinak by zítra celý barák věděl, že jsem se s ní nechtěla bavit.“

„Nic se neděje,“ zavrtí hlavou Štěpán.

„Táta o ní vždycky říkával, že je jí pro náš dům škoda, že by potřebovala aspoň trojpatrový pavlačák.“

„Vždyť je to milá paní,“ oponuje.

„To teda jo,“ zaslechnu Klárčin ironický povzdech.

„Protože ti tak lichotila, co?“ poznamenám k manželovi.

„Bylo to příjemné poslouchat,“ připouští.

„Kdybys ji musel poslouchat celé odpoledne, taky by tě to přešlo,“ oponuje znovu Klárka.

„Když mě někdo chválí, můžu to poslouchat celý den,“ dobírá si ji Štěpán. „Většinou se ale musím chválit sám!“

„Kdybys nepovídal...“

Přeruší mne můj mobilní telefon.

„To je Přemek,“ oznamuji, než přijmu hovor.

„Čau, ségra,“ ozve se mi bratr do ucha tak hlasitě, že ho musí slyšet i Štěpán. „Tak jsem to vyřídil.“

Chvíli mi trvá, než mi dojde, co má bratr na mysli. „Vážně? To jsi hodnej kluk,“ pochválím ho. „A jak to tam vlastně vypadá?“

„No, bál jsem se, že to bude horší. Plot to sice odnesl, ale o chatu se to jenom otřelo, nejhůř dopadla kadibudka. Zatím jsme ji s Jirkou Podaným provizorně zakryli kartónem a igelitem, ale budeme muset postavit novou.“

„Jirka je tam s tebou? Pozdravuj ho.“ V duchu blahořečím našemu společnému známému. To on mne upozornil na to, co se na mém pozemku přihodilo, a nyní je mému bratrovi zdatným pomocníkem.

„Jo. Udělal mi tu perfektní servis. Představ si, že nám sjednal chlapa, co rozřeže ten strom, přiveze prkna na novou kadibudku a zřejmě i opraví střechu. A za dobrou cenu.“

„To se ještě dějí zázraky?“

„No, nic není dokonalý... Problém je v tom, že to může udělat tenhle pátek a sobotu, pak už nebude mít pár týdnů čas, a já zase nemůžu odjet z Prahy teď. Proto ti volám, jestli mu můžu říct, že to platí. Jestli sem sjedete vy?“

Dlouho neváhám. „Samozřejmě.“

Co mohu odpovědět jiného? Chata je moje a Přemek toho už zařídil dost. Navíc se mi představa víkendového pobytu ve sroubku, který jsem si v minulém roce vůbec neužila, velice zamlouvá.

„Tak fajn. Já se pak ozvu z domova. A taky se některý den u vás zastavím, abychom se domluvili na tom dalším víkendu. Zatím čau!“

„Co se děje, mami?“ zajímá se Klára, sotva odložím telefon.

„Na chatě spadl strom, asi kvůli množství sněhu v letošní zimě. Pobořil část plotu, kadibudku a zasáhl i střechu, ale to prý není nic vážného, jak říkal strejda.“

„Já mám tenhle víkend službu,“ připomene mi Štěpán.

Na to jsem zapoměla.

„Jenže to by pak byly ohroženy Velikonoce na chatě, protože se to nestihne opravit,“ zauvažuji nahlas. „Tak tam sjedu sama s Matějem,“ rozhodnu se.

Můj návrh se manželovi očividně nezamlouvá. „Zajímalo by mě, co má Přemek tak důležitého, že tam nemůže odjet.“

„Má po měsíci na víkend kluky a má být snad konečně hezké počasí...“

„A proč by je nemohl vzít na chatu? Ať je vyveze na vzduch,“ máchne nasupeně rukou nad volantem.

„Štěpáne, ti kluci jsou na vzduchu pořád. Bydlí přece na vesnici. Pochop, Přemek je chce vzít na pouť a do IMA-XU – prostě si to s nimi pořádně užít. Nebudou nadšení,

když místo toho budou na chatě hlídat, kdy jim přivezou prkna.“

„Takže to uděláš ty?“ vrhne na mne zachmuřený pohled.

„Co je na tom? Myslíš, že to nezvládnou? Štěpánku...“
Pohládím ho po rameni a nasadím ten nejlíbeznější tón. „Starala jsem se sama o sebe dvanáct let, na tak jednoduchý úkol snad ještě stačím!“

„Jela bych tam s tebou, mami,“ vmísí se do našeho rozhovoru Klárka, „ale máme jednu důležitou akci s Gábinou.“

Podobná Klárčina oznámení obvykle Štěpán nenechává bez uštěpačných poznámek. Nyní to však vypadá, jako by její slova vůbec nezaznamenal, a dál se mračí. Postavili jsme ho s Přemkem před hotovou věc, kterou on už nemůže zvrátit, a to mu nejspíše vadí ze všeho nejvíce.

Zachytí můj zkoumavý pohled. „Prostě mě štve, že budete s klukem sami ve srubu u lesa, kde lišky dávají dobrou noc,“ vysvětluje.

Pobaveně vyprsknu. „V životě jsem tam lišku neviděla! Nehledě na to, že se na chatu hrozně ráda podívám. Vždyť jsme tam byli naposledy, když jsem byla tak v sedmém měsíci, a už se mi po ní opravdu moc stýská.“

Zdá se, že můj smích a přesvědčování na Štěpána přece jen zabralo. „No dobře,“ zamručí smířlivě a pohodí rameny. „Stejně s tím už nic nenadělám. Mám jenom o vás strach.“

„Já vím,“ přejedu mu znovu po rameni. „Ale jezdila jsem tam sama takových let...“

„Což, jak víš, pokládám za nerozum,“ oponuje.

„Štěpáne, na chatě mně ani Matějovi žádné nebezpečí nehrozí.“

„A co ten strom?“ napadne ho. „To je nic?“

„Nemaluj čerty na zeď! Je to jediný padlý strom po třiceti letech, po které moje rodina tu chatu vlastní.“

„Dovol, abych tě opravil – je to *první* strom, který spadl!“

„A proč by měl padat další? Je konec března, zima končí...
Chápu, že se o nás bojíš, ale je to opravdu zbytečné.“

Odevzdaně pokývá hlavou a vypadá to, že tím tohle téma končí. Tuším, že do mého pátečního odjezdu se k němu ještě několikrát vrátíme, ale pro teď je uzavřeno.

„Poslechni, děvče,“ řekne nahlas, aby Klárka pochopila, že mluví na ni. „Copak je to za důležitou věc, že je to přednější než pomoc mámě? Není ta tvoje Gábina náhodou Gabriel?“

„Ty si vážně myslíš, že Klárka má nějakého kluka?“

Nad tou eventualitou jsem se zamýšlela od chvíle, kdy ta slova Štěpán vypustil z úst. I po celou krátkou návštěvu v rodině mého prvního manžela, kde jsme dcerku vyložili.

Štěpán se znovu uvelebí na sedadle u volantu a otočí klíčkem v zapalování.

„Ne, já jsem ji jen tak škádlil,“ usměje se. „Ačkoliv by byl možná lepší kluk než kamarádka, ke které vzhlíží jako k bohyni,“ dodá.

„Jo, asi máš pravdu,“ zauvažuji. „Mluvila jsem o tom s Tondou a Marcelou a ti tím také nejsou právě nadšení. Už od pohledu prý to není žádný svatoušek a tuhle si prý na ni nějaká profesorka na třídní schůzce stěžovala její mámě...“

„Což o to, to by nebylo tak nejhorší,“ překvapí mne Štěpán svou námitkou. „Já míval taky kamarády, kterým učitelé nemohli přijít na jméno, ale jinak to byli fajn kluci. Spíš jde o to, co dělají holky mimo školu.“

„Myslíš ty jejich ‚důležité akce‘?“

„Přesně tak. Nerad bych, aby se dostala do nějakého průšvihů.“

„To nikdo z nás. Ale víš, že se proti Gábině nesmí říct křivé slovo...“

„Co takhle obě holky pozvat na víkend na chatu?“ navrhone. „Za dva dny už si o ní dokážeme udělat obrázek.“

„Jen jestli bychom byli hodni toho, aby s námi jela,“ zapochybují.

„Když jim připravíš zajímavý program... Můžeme je třeba pozvat na Čarodějnice.“

„Na to by se mohly nechat nalákat,“ souhlasím. „Zkusím to Kláře navrhnout.“

Štěpán jen krátce přikývne. Soustředěně sleduje provoz ve zpětném zrcátku, aby se mohl zařadit do správného odbočovacího pruhu. Když se mu manévr podaří, opatrně mu přejeđu dlaní po ruce, položené na volant.

„Děkuju ti, že se o Kláru tak zajímáš.“

„To je přece samozřejmost,“ pokrčí rameny.

„Pro některé chlapy by to tak být nemuselo.“

Vždyť to znám z vlastní zkušenosti. Už jsem kvůli jednomu mužskému volila mezi zhoršením vztahu k dceři, nebo k němu. A zvolila jsem špatně.

„Jsem hrozně ráda, že jsi takový. Slyšíš? Já tě chválím!“ zdůrazňuji. „To jen aby sis zase nestěžoval, ty ješito,“ dobírám si ho.

Jen se uculuje. Ví, že svou poznámku o chválení nemyslel vážně. Stejně jako já nyní své oslovení. Ješitný Štěpán rozhodně není.

„A jak jsi slyšel, naše máma se tebou chlubí na každém kroku,“ dodám.

„Jo, to mne fakt mile překvapilo,“ přizná. „Až doted' jsem si myslel, že mi jenom pochlebuje, když mě neustále zasypává chválou a líbeznými úsměvy. Ale když už to povídá i jiným, asi si to vážně myslí.“

„Má tě ráda a váží si tě. Stejně jako já je ti i ona vděčná za to, jak ses ke mně zachoval.“

Zastavujeme před semaforem a on toho využije, aby se opřel levým bokem o dveře a nasměroval ke mně své modré oči. „Jsem ti vděčný, vážíme si tě,“ opakuje po mně. „Samá silná slova. Co takhle jednoduše říct ‚miluji tě?‘“

Okamžik zaváhám, ale pak se mi podaří vyloudit na rtech úsměv. „Miluji tě,“ řeknu.

„Hmmm, tohle už neznělo tak upřímně,“ podotkne s jistou dávkou sarkasmu.

Stahuji ruku zpátky a v duchu žehnám semaforu, že mě

rozsvícením zeleného světla osvobodil od manželova zkouma-
vého pohledu.

S vyznáváním lásky pro něho opravdu šetřím. Bohatě by mi stačily prsty mých rukou, abych spočetla, kolikrát za tu dobu, kterou jsme spolu prožili, je ode mě slyšel. A to ještě proto, že si o ně řekl. Štěpán je můj nejlepší přítel a potřebuji ho. To je, myslím si, pro fungování manželství velmi důležité. Právě tak jako vzájemná úcta, tolerance a důvěra a umění chovat se k sobě důstojně a fér. I toho je v našem manželství dost. V žádném případě se ale náš vztah nedá zahrnout pod pojem ‚milovat‘ ve významu, v jakém ho od jisté doby chápu.

Dostáváme se do kolony automobilů, sunoucích se k další světelné křižovatce. Nastává tak čas na pomalé popojíždění, stání a častější Štěpánovy pohledy do mého obličeje. Zřejmě čeká na reakci na svá slova, jejichž dozvuk se stále vznáší v kabině mazdy.

„Řekl jsem něco špatně?“ nevydrží.

„Ale ne,“ zavrtím hlavou. „Jen jsem měla pocit, že jsem ti to už vysvětlila.“

„Vždyť jo,“ připustí, ale stále ještě je v jeho hlase slyšet nádech ironie.

Člověku, pro něhož je slovo ‚milovat‘ synonymem pro vrcholný cit mezi dvěma partnery, se opravdu špatně vysvětluje, že pro mě ten výraz znamená pud. Touhu, která inteligentního lidského jedince připravuje o racionální uvažování, nutí jej dobrovolně se prohřešovat proti svým dlouholetým zásadám, převrátit svůj život vzhůru nohama a obětovat vše, co má a na čem mu až dosud záleželo.

Vztáhne ke mně ruku a jemně mne pohladí po tváři.

„Tak už se nemrač,“ usměje se něžně. „Povíme si to večer, jo?“

Oplácím mu úsměv a doufám, že nevyzněl příliš křečovitě.

Když se vztah, postavený na základech emocí a chtíče, zhroutlí jako domeček z karet, zanechává to člověka chudšího o pořádný kus jeho já, o sebevědomí, o chuť do života, zato mu

zůstává obrovská prázdnota v rozervaném srdci. Jednu takovou puklinu v sobě dosud nosím. Štěpán mi ji už téměř dva roky trpělivě pomáhá zacelovat, jde to však pomalu, a já se mu stále nedokážu odvděčit tak, jak by si představoval.

Doufala jsem, že se mi podaří usnout dříve, než Štěpán vyjde z koupelny. Kdybych spala, určitě by mne nebudil, to už mám vyzkoušené. Jenomže tentokrát jsem spánek nepřivolala včas. Předstírat, že spím, mi připadá hloupé, navíc bych určitě nedokázala udržet víčka v klidu, když bych na nich cítila jeho dech. Štěpánovi totiž dokážu lhat jen v jedné věci, zato dokonale.

Své naděje vkládám do plánu číslo dva.

Štěpán pomalu přisedá na kraj mé postele, nakloní se a něžně mne políbí na krk. Ležím zády k němu, a tak se potácím, jednou rukou ho obejmu a nechám ho, ať ve tmě vyhledá má ústa. Nalehne na mě, ale pak jeho pozornost upoutá pohyb na polštáři vedle mne.

„Ty tu máš Matěje?“

Kromě pochopitelného překvapení slyším v jeho hlase i zklamání. Zřejmě už tuší, co chlapcova přítomnost v naší posteli pro něho znamená. Čekala jsem, až ji zjistí sám, aby to hned od počátku nepovažoval za výmluvu.

„Ano,“ odpovím tiše. „Něco špatného se mu zdálo, tak jsem si ho vzala k sobě.“

Rozsvítí lampičku na nočním stolku. Slabé světlo, které ozáří ložnici, s Matějem ani nepohne.

„Ale už spí...“

„To ano, ale teprve chvíličku.“

„Uložím ho do postýlky,“ natáhne paže k dítěti.

Posadím se a zadržím jeho ruce dřív, než se Matěje mohou dotknout.

„Nechci s ním moc hýbat, aby se neprobudil. Opravdu moc plakal.“ Pohládím Štěpána po tmavých vlasech a vyloudím přitom ten nejomluvnější pohled, jaký svedu. „Nezlob se.“

Dlouho mi hledí do očí. Když mu dojde, že mne nepřě-

svědčí, naprázdno polkne, přitáhne si moji hlavu blíž k sobě a vtiskne mi na rty krátký polibek.

„Dobrou noc,“ pronese suše.

Pak obejde postel a ulehne na svou polovinu zády ke mně.

Pomalů se pokládám zpět na své místo a při tom pohybu zhasínám lampičku. Vím, že balancuji na tenkém ledě, když se k němu takto chovám. Trestám ho za něco, co způsobili jiní, a přesto, že si to on sám ani v nejmenším nezaslouží.

V žádném případě není důvodem to, že bych snad se svým mužem nechtěla být. Jde o akt samotný. Můj sexuální život zhatil hned v prvopočátku muž jménem Jaroslav Podaný. Ani čas, ani naivní pokus o manželství, ani narození dcery – nic z toho mne nedokázalo zbavit mého vlašného postoje k sexu. Nesvedl to ani Štěpán, ačkoliv se o to pokoušel. Až se objevil Matýskův otec. Muž, jenž ve mně probudil udušenou náruživost, aby mě vzápětí uvrhl do propasti plné zmaru a deprese. Štěpán znovu přispěchal, aby mi podal pomocnou ruku, a tentokrát jsem se jí lačně chopila. Jenomže ve mně už něco podstatného chybělo. Veškerá vášeň ze mě vyprchala druhou květnovou sobotu předloňského roku. A když ji necítím, když to samo nejde z mého nitra ven, slovy to nenapravím.

2

„Ahoj, Štěpáne.“

„Ahoj.“ Jeho pozdrav je spíše povzdechem.

Rovněž z pohybu, jakým věší klíče na háček vedle dveří, je patrná jeho zoufale špatná nálada. Oplácí mi sice krátký polibek na uvítanou, ale pak mi položí ruce na ramena a jemně mne odstaví z cesty.

„Promiň, potřebuji se opláchnout,“ oznámí mi a uhne přitom pohledem.

Chystá se vykročit ke koupelně, jenže to už ho Matěj ta-

há za nohavici kalhot, až to skoro vypadá, jako by mu po ní chtěl vyšplhat do náruče. „Ta-ta, ta-ta,“ opakuje při tom.

Štěpán se pro něho sehne. „Čau, Matýsku.“ Na rtech se mu objeví úsměv, ale tak smutný, že ještě podtrhuje celkově zkroušený dojem jeho obličeje. „Jak ses měl?“

„Matěj se má pořád dobře,“ odpovím za dítě. „Ale ty...“ začnu opatrně, neboť mi není jasné, zda jeho duševní stav souvisí s pracovními záležitostmi, nebo s tím, jak jsem se k němu zachovala včera večer.

„No jo,“ povzdechne si. Podá mi syna do náruče a pokračuje v cestě do koupelny.

Když si spláchne z rukou bělavou mýdlovou pěnu, sehne se nad umývadlem a ve dvou dávkách si vychrstne na obličej studenou vodu. Pak stáhne páku vodovodní baterie dolů, ale dál se opírá o okraj umývadla s hlavou vtaženou mezi ramena. Kapky vody mu po tváři stékají na bílou glazovanou keramiku.

Tuže ráda bych se ho zeptala, co ho trápí, ale bojím se slyšet, že jsem tím problémem já. Vypadá trochu jako sopka před výbuchem, a nechci být tím, koho gejířem lávy sežehne. Raději počkám, až začne mluvit sám.

„Ta-ta!“ zavýskne Matěj. Chvilka, kterou byl ochoten Štěpánovi věnovat na hygienu, již uplynula.

Manžel se otře do ručníku a nastaví své paže proti Matějovi, jenž mu do nich nedočkavě skočí.

„Večeře bude za chvíli,“ informuji ho. „Jenom uvařím rýži.“

Přijme mé sdělení s krátkým kývnutím. Posadí Matěje na koberec v obývacím pokoji a natáhne se k němu na pravý bok. V tomhle je obdivuhodný. Ať má jakkoliv špatnou náladu, na dítě ji nikdy dolehnout nenechá.

Zamířím do kuchyně, ale v cestě mne zarazí zvonek. Podle jeho zvuku identifikuji, že kdosi zazvonil u vchodu do domu.

„Čau, ségra,“ ozve se do sluchátka domovního telefonu. „Můžeš mě pustit dál?“

„Jde k nám Přemek,“ oznámím manželovi, když zavěším.
„Tak to klidně můžu uvařit rýže víc.“

Štěpán mlčky vezme mé sdělení na vědomí a dál s Matějem staví z barevných kostiček hrad.

Stačím zapálit plotýnku pod hrncem s vodou, když bratr krátkým zazvoněním ohlašuje, že se nachází za dveřmi.

„Nazdar, rodino!“ zahaleká, když ho vpustím dovnitř. „Čau, Mates!“ pozdraví zvlášť chlapce a pokyne mu rukou.

Matěj po jeho vzoru zvedá ručičku vysoko nad hlavu.

„Jdeš akorát na večeri,“ sděluji bratrovi.

„No fajn,“ zamne si ruce. Nikdy nemusím čekat na to, abych se zeptala, zda je bratr hladový. To je vždycky. A vždy se také spoléhá na to, že u nás dostane něco k snědku. Zejména poté, co se před rokem a půl rozvedl, se to při jeho návštěvách stalo pravidlem. „Co máme?“ zajímá se.

„Čínu.“

Přemek spokojeně mlaskne a dodá: „Můžu zatím dostat sklenici vody?“

„Posluž si,“ pokynu směrem k ledničce.

Přemek si nalije sklenici plnou minerálky a odchází do obývacího pokoje.

„Co tu chceš?“ uvítá ho Štěpán. Asi svůj dotaz myslel v žertu, ale při jeho momentálním psychickém rozpoložení mi to tak nezní.

„Mám v tomhle bytě sestru, jestli ti to uniklo. Přišel jsem za ní.“

„A žes ani nezavolał,“ podotknu.

„Říkal jsem přece, že se některý den zastavím. Odkdy potřebuju svolení, abych směl za tebou na návštěvu?“ podivuje se Přemek.

Štěpán zvedne hlavu od kostek. „Kdybys nekecal,“ zabručí na švagra. „Ty jsi přišel za mnou, protože se už rozkřiklo, že jsme se chytli s Mourkem, a ty chceš za tepla slyšet podrobnosti.“

Přemek na něho pobaveně vykulí oči. „Hrome, to je ale dedukce! Pane, nejste vy náhodou detektiv?“

Štěpán po něm mrskne kostičkou, kterou právě držel v ruce. Přemek namodro obarvený kousek dřeva pohotově chytí, a nepřestává se šklebit. „Už se ti pochlubil?“ kývne na mě.

„Ne, vždyť zrovna přišel.“ Víím, že major Mourek je manželovým nadřízeným, proto spěchám do kuchyně zamíchat jídlo, hřející se na pánvi, a rychle se vracím zpět, aby mi neuniklo ani slovo. Zároveň můj mozek zpracovává informaci, že manželova špatná nálada souvisí s jeho zaměstnáním, ne se mnou. „Co se stalo?“ obracím se na Štěpána.

Ten pokrčí rameny. „Prostě jsem se pohádal se šéfem. Co je na tom?“

Položí poslední kostičku na vrchol věže, do které Matěj vzápětí narazí autíčkem. „Bác!“ komentuje klučina padající kostky.

„Co je na tom?“ přeptám se s nepokrytým údivem v hlase. „Ty se přece s lidmi nehádáš!“

„A kdybys ještě slyšela jak!“ přisadí si Přemek. „Byli slyšet přes zavřené dveře až na chodbu, jak na sebe řvali.“

„Prostě mě to už dožralo,“ pohodí hlavou Štěpán. „Stačilo trochu, a už jsme byli v sobě. Vždyť víš, že mě šéf nemá v lásce...“

„Protože mu nelezeš do zadku. Ty si myslíš, že je to o tom, kdo kolik udělá trestních spisů a jak pracuje! Houby! Tohle už dávno není o práci. Loajalita, ta se cení. Podívej se na Votroubka, ten se vyzná! Za chvíli už bude celej nahnědo, jak se mu úspěšně dere do řiti!“

Štěpána jeho popichování rozpaluje. „Já přece nedělám tuhle práci proto, abych se zavděčil šéfům!“ hájí se rozhořčeně. „Dělám ji podle zákonů a pro lidi...“

Přemek na něho úkosem pohlédne. „Chlape, ty seš nějak moc uvědomělej! Nespletl sis náhodou dobu?“

Vzduchem zasviští další barevná krychlička. Přemek ji znovu chytí a mrskne ji po Štěpánovi zpátky, ale kostička spadne těsně před svůj cíl a poboří další část hradu.

„Bác!“ směje se Matěj a spiklenecky koukne po svém strýci.

Ten svou pozornost plně upíná na švagra. „On se tě totiž, kamaráde, Mourek dost bojí, víš?“

„Mě? Proč by se mě bál?“

„Právě proto, že děláš svou práci dobře, vyznáš se a taky seš mezi lidma oblíbenej. A navíc splňuješ požadavky na vzdělání – na rozdíl od něho. On si sice horko těžko dodělal bakaláře, ale kvůli novému zákonu potřebuje výš a chybí mu zkoušky z jazyka, který jsou pro jeho funkci předepsaný. Votroubek ho neohrožuje. Ten se sice běžně tváří, jak je důležitěj a chytřej jak rádio, ale běda jak má sám něco rozhodnout! A tak chodí a škodí. Donáší na jiný a vymýšlí si kraviny, aby lidem ublížil a sám zůstal v kurzu. V životě jsem viděl málo tak bytostně zlých lidí, jak je on, a že už jsem jich pár vyslychal! Nechápu, že s ním můžeš dělat.“

„Nemohl jsem si moc vybírat, když jsi mi ty utekl na jiné oddělení...“

„Však on šéfík moc dobře věděl, proč dal dohromady právě vás dva. Každěj jinej už by toho kreténa dávno nakopal někam.“ Pak se zlomyslně zašklebí. „Ale pro něho to musí být taky pořádně silný kafe. Už jenom, když má na tebe denně koukat, a přitom sám vypadá jako fretka! Jenže možná proto si s ním tolik užiješ...“

„Fakt je, že ten dnešní průšvih mám hlavně kvůli němu.“

„Můžete mi aspoň zhruba vysvětlit, čeho se ten spor týkal?“ vložím se do jejich rozhovoru. „Nebo je to služební tajemství?“

„Já sám o tom případu vím dost málo,“ řekne Přemek. „A taky bych si to rád poslechl. Šlo o nějaký podvod, ne?“

Štěpán si povzdechne, ale pak se posadí, přitáhne kolena k hrudi a začne povídat. „Chlap prodával auto a jeho manželka mu dohodila kupce – dvacetiletého kluka, syna svých známých. Byl ale ochotnej dát šedesát tisíc, i když chlapík chtěl původně sto. Moc se mu to nelíbilo, ale nikoho lepšího neměl, tak si nakonec plácli. Jenže pak se kluk nestačil divit, když na něm chlap začal vymáhat ještě čtyřicet tisíc. Žalobu měl

podloženou smlouvou, podle níž se s kupujícím dohodl na zaplacení ve dvou splátkách. Kluk neměl v ruce nic, jen potvrzení, že mu dal šedesát tisíc.“

„Jasně,“ odtuší Přemek, „byl rád, že koupil auto levně, a nenapadlo ho chtít kopii toho, co podepsal tomu chlapovi.“

„Přesně,“ potvrdí Štěpán jeho dedukci. „Navíc to bylo přes známou, tak se nebál. Tomu gaunerovi se nejenom podařilo dosáhnout exekuce, ale ještě byl tak drzej, že si na kluka zavolal vymahačskou firmu, takže pohledávka byla vymáhaná dvakrát. Asi sázel na to, že ho tak vystraší, že peníze jednoduše zaplatí. Jenže rodina toho kluka se začala bránit. Peníze sice zaplatit museli, ale podali trestní oznámení pro podvod. Jenže to bylo tvrzení proti tvrzení, navíc se zákon klonil spíš na stranu toho chlapa, protože kluk neměl žádný důkaz.“

Chtěl jsem to zkusit přes manželku toho chytráka. Byla to malá naděje, protože nebylo jisté, jestli ona vůbec něco ví, nebo jestli v tom dokonce nejedou spolu. Navíc proti němu vůbec nemusela vypovídat. Votroubek s tím souhlasil, ale od začátku na to šel špatně. Zbytečně ji zastrašoval. Zkusil jsem se do toho vložit, a tak si na mě stěžoval u Mourka, protože on to je, kdo má mít v našem týmu hlavní slovo, a šéf si mě podal poprvé.

Ta holka byla pod tlakem ze dvou stran – od těch svých známých i od manžela. Bylo mi jasné, že kluka do toho průšvihů dostala nechtěně a že jí štve, k čemu došlo. Jenže se manželka bojí, protože podle toho, co říkala, nechodí pro facu daleko. Asi za dva dny se mi ozvala. Prý mi řekne, co ví, ale zdůrazňovala, že jenom mně.“

„Chápu, jedno setkání s Votroubkem jí stačilo,“ zkonstatuje Přemek.

Štěpán slabě přikývne a pokračuje: „Řekla mi, že byla u toho, když ten kluk platil, a o žádném doplatku nebyla řeč. A že taky ví, že manžel vyměnil v té smlouvě první stránku. To zřejmě plánoval od začátku, proto bylo těch pár řádků roztahanejch na dvou stranách, přičemž podpisy byly až na konci.“

„Byla ochotná to odsvědčit u soudu?“ zajímá se Přemek.

„V tý době jo,“ povzdechne si Štěpán. „Jenže chytráka Votroubka nenapadlo nic jiného než si zavolat jejího manžela a vpálit mu: Víme od vaší ženy, že...“

„Za to bych ho přizabil,“ zkonstatuje bratr.

Štěpán potřese hlavou. „Měl jsem na mou duši chuť to udělat. Ta holka mi věřila. Teď už neřekne nic a s tím, co vypověděla, se můžeme jít akorát klouzat! Podezřívám ho, že to neproflák' z blbosti, ale schválně, aby pokazil, čeho jsem já dosáhl, a bylo mu jedno, že to kompletně posere!“

Krátce se odmlčí a pak pokračuje: „Pravda je, že jsem se s ní neměl scházet bez jeho vědomí, ale když to jinak nešlo. Podle mě ale není tak důležitý, co je moje práce a co jeho, ale výsledek týmu, kterej dostane lumpa za mříže. Jenže jeho to smrtelně urazilo. Vyčetl mi, že se snažím bejt nepostradatelnj a šplhat po jeho zádech nahoru.“

„To ti řek'?!“ vyprskne Přemek nevěřičně, a když mu Štěpán přitaká, dodá: „To je to, o čem jsem mluvil! Žárlí na tebe!“ Krátce se zamyslí a shrne: „Takže nakonec se podvodník vesele směje, svou manželku možná odměnil nějakou tou fackou za nepatřičnou aktivitu, její známí přišli o osmdesát tisíc a klukovi jízda v jeho fáru asi pořádně zhořkla. Dost dobrý skóre!“

„A ještě si k tomu přičti ten výstup, co jste slyšeli přes dveře,“ doplní ho Štěpán. „On totiž Votroubek, aby ten průser nepadl tak docela na jeho hlavu, nakukal šéfovi, že jsme vlastně ani nic v ruce neměli, protože jsem po tý holce vyjel a k tomu, jak má vypovídat, jsem ji přemluvil.“

„Ta svině!“ vyhrkne Přemek.

„Jak si jen může takhle vymýšlet?!“ ptá se Štěpán naléhavě.

Přemek ho přátelsky pleskne přes koleno. „To ty se svou bláhovou poctivostí prostě nemůžeš pochopit!“

Manžel jen těžce potřese hlavou a vstane z podlahy.

„A teď mě omluvte, musím si odskočit,“ sdělí nám a odebere se do předsíně.

„Jo, taky by se mi chtělo zvracet,“ zavolá za ním Přemek.

Spěchám do kuchyně, protože při manželově vyprávění jsem dočista zapoměla na jídlo. Naštěstí se ještě nic nepřipaluje, jen voda v hrnci klokotá varem. Vložím do ní dva sáčky rýže a nastavím minutku.

„Netušila jsem, že má Štěpán v práci takové problémy,“ říkám tiše Přemyslovi, jenž se dostavil za mnou.

„Nechce to přenášet domů. Tak ho přestaň tejrát aspoň ty!“

„Já?!“ vytřeštím na bratra oči. „Co mu dělám?“

„No, spíš neděláš.“ Napíchne na vidličku kousek masa z pánvičky a vloží si ho do úst.

Rozčarovane vydechnu. „On ti něco říkal?“

Přemek převaluje na jazyku horké maso, a tak chvilku trvá, než odpoví: „Chlap se někomu potřebuje svěřit, když ho něco takovýho trápí.“

Zamračím se na něho. „Nemůžu věřit, že spolu probíráte naše intimní záležitosti.“

„Pořád lepší já než nějaká milenka, ne?“

Vyděšeně na něho pohlédnu.

„Tedy, teď ti asi nic nehrozí... Ale všeho do času, že jo. Je to fyzicky zdatnej chlap v nejlepších letech. A k tomu policajt. Občas prahne po troše něhy. Jenže to občas nesmí být zase moc občas.“

Sklopím oči k zemi a povzdechnu si.

Bratr má pravdu. V tomto ohledu prokazuje Štěpán až bezednou toleranci, a já si moc dobře uvědomuji, že i jeho trpělivost má své hranice. I bez toho, abych to slyšela od Přemka, vím, že pokud budu manželovi odpírat milostné hrátky, koleduji si o to, aby si našel jiný objekt pro vybití svých potřeb nebo aby mne nakonec opustil kvůli ženě, která mu bude v tomto směru více nakloněna. Podobně jako to kdysi udělal můj otec mé matce.

Bratr se ke mně nakloní ještě o kousek blíže a šeptne: „No a třeba taková hezká holka, týraná svým manželem za její smysl pro spravedlnost, ta by si třeba dala říct. Slyšelas ten zvláštní tón, když o ní mluvil? Mohli by se konejšit navzájem.“

Prudce zvednu hlavu. „Tys ji viděl?“